

Kotihoidon pysäköintitunnuksen myöntämisperusteiden hyväksyminen

Kaupunginhallitus 12.05.2025 § 188

283/08.01.04/2025

Valmistelu

Valmistelija: kaupunginjuristi Kristian Lindberg

Kotihoidon pysäköintitunnuksen myöntämisperusteet

Vuonna 2020 tieliikennelakiin (729/2018) lisätty 190 a § mahdollistaa kunnan myöntämään kotihoidon pysäköintitunnuksia. Kotihoidon pysäköintitunnuksen myöntämisen tavoitteena on helpottaa ja tehostaa asiakkaan kotiin tuotavia tieliikennelain 190 a §:ssä mainittuja sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tarjoamalla työntekijöille parempia pysäköintimahdollisuuksia kadulla tai muulla kunnan hallinnoimalla alueella estämättä muiden kadunkäyttäjien toimintaa.

Pykälään sisältyy harkintavalta siitä, ottaako kunta tieliikennelaissa 39 a §:ssä tarkoitetun pysäköintitunnuksen kunnassa käyttöön vai ei. Kotihoidon pysäköintitunnuksen myöntäminen parantaa merkittävästi kotihoidon ja eräiden kotiin tarjottavien palvelujen pysäköintimahdollisuuksia kadulla. Kotihoidon työntekijöille jää enemmän aikaa varsinaiseen työhönsä. Tästä syystä Kemin kaupungilla ehdotetaan hyväksyttäväksi kotihoidon pysäköintitunnuksen myöntämisperusteet.

Tieliikennelain 190 a §:n 1 momentin mukaan kunta voi myöntää kotihoidon pysäköintitunnuksen enintään viideksi vuodeksi kerrallaan asiakkaan kotona suoritettavaa:

- 1) sosiaalihuoltolain (1301/2014) 19 §:ssä tarkoitettua kotipalvelun, 20 §:ssä tarkoitettua kotihoidon ja 21 §:ssä tarkoitettua asumispalvelun tehtävää varten;
- 2) terveydenhuoltolain (1326/2010) 25 §:ssä tarkoitettua kotisairaanhoidon tehtävää varten;
- 3) vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetussa laissa (380/1987) tarkoitettua tehtävää varten;
- 4) kehitysvammaisten erityishuollosta annetussa laissa (519/1977) tarkoitettua tehtävää varten.

Pysäköintitunnuksen voivat lain mukaan saada yhtenäisin ehdoin sekä yksityiset toimijat että julkiset toimijat, niiden yhtiö- tai hallintomalleista riippumatta.

Yrityksen, yhdistyksen ja julkisyhteisön on ilmoitettava hakiessaan kotihoidon pysäköintitunnusta tunnuksenhaltija, jonka on oltava hakijan palveluksessa oleva luonnollinen henkilö. Tunnuksenhaltijan tehtävänä on huolehtia pysäköintitunnuksen asianmukaisesta käytöstä yrityksessä, yhdistyksessä tai julkisyhteisössä sekä toimia yhteyshenkilönä tunnuksen myöntäneeseen toimijaan kunnassa.

Tieliikennelaki jättää kunnalle harkintavaltaa kotihoidon pysäköintitunnuksen myöntämisen ehdoista. Tieliikennelaki kuitenkin asettaa rajat kunnan harkintavallalle. Kunta määrittelee

pysäköintitunnuksen voimassaoloalueen ja voimassaoloajan, mitä asiakkaan kotona suoritettavaa palvelua varten pysäköintitunnus voidaan myöntää sekä sen, ovatko tunnukset yksilöllisiä vai onko yhdessä luvassa useampi ajoneuvo.

Pysäköintitunnusten esitetään olevan voimassa koko Kemin kaupungin alueella. Pysäköintitunnusten alueellista voimassaoloa ei ole tarpeen rajata. Kotihoidon pysäköintitunnus kuitenkin oikeuttaa pysäköimään vain kadulla tai muulla kunnan hallinnoimalla alueella.

Kotihoidon pysäköintitunnus voi olla kerrallaan voimassa enintään viisi vuotta. Pysäköintitunnusten esitetään olevan voimassa kolme vuotta. Kolmen vuoden voimassaoloaika mahdollistaa pysäköintitunnuksen myöntämisperusteiden arvioimisen uudelleen riittävän usein. Kolmen vuoden voimassaoloaika ei myöskään ole kohtuuttoman lyhyt aika, jolloin kotihoidon palvelua tuottavan tahon on haettava uudelleen pysäköintitunnusta.

Kotihoidon pysäköintitunnuksen myöntämisen piiristä ei ole tarpeen rajata pois mitään tieliikennelain 190 a §:n 1 momentissa mainituista asiakkaan kotona suoritettavista palvelusta. Jokainen tieliikennelaissa säädettyistä palveluista on sellainen, jota varten pysäköintitunnus voidaan myöntää.

Yhdessä pysäköintitunnuksessa voi tieliikennelain 190 a §:n 3 momentin perusteella olla korkeintaan kolme ajoneuvoa. Lainsäätäjä on näin halunnut edistää tunnuksen käytön valvonnan mahdollisuutta. Pysäköintitunnusta saa käyttää vain nimetyissä, pysäköintitunnukseen merkityissä ajoneuvoissa. Parhaiten pysäköinninvalvonnan tehokkuus ja pysäköintitunnusten käytön valvonta varmistetaan sillä, että tunnukset ovat ajoneuvokohtaisia. Ajoneuvokohtaiset pysäköintitunnukset ovat myös käyttäjäystävällinen toteuttamistapa, sillä pysäköintitunnusta ei tarvitse siirtää eri ajoneuvojen välillä eikä ajoneuvon käyttö esty sillä perusteella, että useamman ajoneuvon kattava pysäköintitunnus on samanaikaisesti käytössä toisessa ajoneuvossa. Kotihoidon pysäköintitunnusten ollessa ajoneuvokohtaisia tunnukseen ei voisi liittää esimerkiksi talouden kakkosautoa tai puolison autoa, vaikka näitä joutuisikin poikkeustilanteissa käyttämään kotihoidon tehtävien suorittamiseen.

Kotihoidon pysäköintitunnus myönnetään fyysisenä pysäköintitunnuksena, ja tunnuksen myöntäminen sekä hallinnointi tapahtuu Kemin kaupungin pysäköinninvalvonnessa.

Kunta päättää myös itse, periikö se kotihoidon pysäköintitunnuksen käsittelystä maksun. Tieliikennelain hallituksen esityksessä 109/2019 todetaan: "Pysäköintitunnuksen myöntäminen voisi olla uusi tehtävä kunnalle. Jos kunnassa ei ole pysäköintitunnus- tai lupajärjestelmää, kotihoidon pysäköintitunnuksen myöntäminen edellyttäisi järjestelmän muodostamista, jos kunta päättäisi ottaa tunnuksen käyttöön. Tästä aiheutuisi kunnalle kuluja. Näitä kuluja olisi kuitenkin mahdollista kattaa maksulla."

Kotihoidon pysäköintitunnuksen myöntämisestä peritään kertamaksu. Maksulla katetaan muun muassa lupajärjestelmän käyttöönotto-, materiaali- ja ylläpitokustannuksia. Yhdenvertaisuuden vuoksi maksu peritään kaikilta ja se on sama kaikille. Yhden pysäköintitunnuksen kertamaksun suuruus on 100 euroa (alv. 0 %) kolmen vuoden ajalta eikä kertamaksusta suoriteta palautuksia, vaikka tunnuksen käytön edellytykset päättyisivät kesken tunnuksen voimassaolokauden. Maksu peritään

kotihoidon pysäköintitunnuksen myöntämisperusteiden hyväksymisen jälkeen vireille saapuneista hakemuksista.

Kotihoidon pysäköintitunnuksen käyttö

Tieliikennelain 39 a §:n mukaan, jos ajoneuvossa on kotihoidon pysäköintitunnus, ajoneuvon saa pysäköidä 39 §:ssä säädetyllä tavalla kadulla tai muulla kunnan hallinnoimalla alueella liikenteenohjauslaitteella osoitetusta kiellosta tai rajoituksesta huolimatta. Kotihoidon pysäköintitunnusta saa käyttää pysäköintiin vain 190 a §:n 1 momentissa tarkoitettujen työtehtävien suorittamista varten ja pysäköintiin saa käyttää vain pysäköintitunnuksessa mainittua ajoneuvoa.

Kotihoidon pysäköintitunnus oikeuttaa pysäköimään kadulla tai muulla kunnan hallinnoimalla alueella liikennemerkillä osoitetusta kiellosta tai rajoituksesta huolimatta

- maksulliselle pysäköintipaikalle maksua suorittamatta
- alueelle, jossa pysäköinti on kielletty "Pysäköinti kielletty" -liikennemerkillä tai "Pysäköintikieltoalue" -liikennemerkillä
- rajoitusta pidemmäksi ajaksi alueelle, jossa pysäköinnin enimmäisaikaa on rajoitettu.

Kotihoidon pysäköintitunnuksella varustetun ajoneuvon saa lisäksi pysäköidä pihakadulla muuallekin kuin merkitylle pysäköintipaikalle, jos siitä ei aiheudu huomattavaa haittaa pihakadun liikenteelle eikä muulle käyttämiselle. Samoin pysäköintitunnuksella saa pysäköidä "Huoltoajo sallittu" -lisäkilven vaikutusalueella silloin, kun kyseessä on katu tai muu kunnan hallinnoima yleinen alue.

Väärinkäytön vähentämiseksi tunnuksen haltijan on pyydettäessä osoitettava pysäköinninvalvonnalle tai poliisille, että tunnusta on käytetty tieliikennelaissa tarkoitettujen tehtävien hoitoon. Tällä varmistetaan, että lain alkuperäinen tarkoitus toteutuisi mahdollisimman hyvin.

Työntekijän tai tunnuksenhaltijan on viipymättä ilmoitettava kunnalle tunnuksen myöntämisen edellytyksissä tapahtuneista muutoksista.

Tieliikennelain 190 a §:n 5 momentin mukaan kunnan tulee peruuttaa tunnuksen voimassaolo, jos 1) tunnuksen myöntämisen edellytykset eivät enää täyty, 2) työntekijä tai tunnuksenhaltija on toistuvasti tai vakavasti käyttänyt taikka antanut käyttää tunnusta tämän lain vastaisesti, eikä huomautuksen tai varoituksen antamista voida pitää riittävänä tai 3) työntekijä tai tunnuksenhaltija sitä pyytää.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Matti Ruotsalainen

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä kotihoidon pysäköintitunnuksen myöntämisperusteet seuraavasti:

Pysäköintitunnus myönnetään tieliikennelain 190 a §:n 1 momentin 1–4 kohdissa tarkoitettua palvelua tarjoavalle työntekijälle, yritykselle, yhdistykselle tai julkisyhteisölle.

Pysäköintitunnus on ajoneuvokohtainen ja se myönnetään enintään kolmeksi vuodeksi koko kaupungin alueelle. Yrityksen, yhdistyksen ja julkisyhteisön on ilmoitettava tunnuksenhaltija, jonka on oltava hakijan palveluksessa oleva luonnollinen henkilö. Mikäli kyseessä on yksittäiselle työntekijälle myönnettävä pysäköintitunnus ns. oman auton käyttöoikeuden perusteella, on lisäksi ilmoitettava auton haltija.

Kotihoidon pysäköintitunnuksen myöntämisestä peritään 100 euron (alv 0%) kertamaksu tunnuksen voimassaoloajalta. Kertamaksusta ei makseta palautuksia. Maksu peritään kotihoidon pysäköintitunnuksen myöntämisperusteiden hyväksymisen jälkeen vireille saapuneista hakemuksista.

Pysäköintitunnusten myöntäminen ja hallinta tapahtuu Kemlin kaupungin pysäköinninvalvonnassa.

Kotihoidon pysäköintitunnuksen voimassaolo ja oikeus tunnuksen käyttöön päättyvät välittömästi, kun tunnuksen myöntämisperusteet eivät täyty, työntekijä tai tunnuksenhaltija sitä pyytää taikka sitä käytetään väärin tarkoituksiin. Tämän jälkeen tunnusta ei saa käyttää.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä kotihoidon pysäköintitunnuksen myöntämisperusteet seuraavasti:

Pysäköintitunnus myönnetään tieliikennelain 190 a §:n 1 momentin 1–4 kohdissa tarkoitettua palvelua tarjoavalle työntekijälle, yritykselle, yhdistykselle tai julkisyhteisölle.

Pysäköintitunnus on ajoneuvokohtainen ja se myönnetään enintään kolmeksi vuodeksi koko kaupungin alueelle. Yrityksen, yhdistyksen ja julkisyhteisön on ilmoitettava tunnuksenhaltija, jonka on oltava hakijan palveluksessa oleva luonnollinen henkilö. Mikäli kyseessä on yksittäiselle työntekijälle myönnettävä pysäköintitunnus ns. oman auton käyttöoikeuden perusteella, on lisäksi ilmoitettava auton haltija.

Kotihoidon pysäköintitunnuksen myöntämisestä peritään 100 euron (alv 0%) kertamaksu tunnuksen voimassaoloajalta. Kertamaksusta ei makseta palautuksia. Maksu peritään kotihoidon pysäköintitunnuksen myöntämisperusteiden hyväksymisen jälkeen vireille saapuneista hakemuksista.

Pysäköintitunnusten myöntäminen ja hallinta tapahtuu Kemlin kaupungin pysäköinninvalvonnassa.

Kotihoidon pysäköintitunnuksen voimassaolo ja oikeus tunnuksen käyttöön päättyvät välittömästi, kun tunnuksen myöntämisperusteet eivät täyty, työntekijä tai tunnuksenhaltija sitä pyytää taikka sitä käytetään väärin tarkoituksiin. Tämän jälkeen tunnusta ei saa käyttää.